

Vyhodnotenie činnosti Podtatranského osvetového strediska v Poprade za rok 2015

Úsek tradičnej kultúry:

Úsek tradičnej kultúry je najmasovejším a najaktívnejším úsekom činnosti Podtatranského osvetového strediska. Evidujeme tu okrem veľkého počtu kolektívov, členov aj bohatú základňu podujatí, ktoré patria k najkrajším a najnavštevovanejším v regióne. K nim nesporne patria Zamagurské folklórne slávnosti, Medzinárodný festival detských folklórnych súborov Krojované bábiky, postupové súťaže a prehliadky v rámci regiónu. Úspešná práca tejto činnosti sa odzrkadľuje v účasti v celoslovenskom poradnom zbore pre DFS, členstve a vo vedení Východoslovenského folklórneho združenia a v sekcii detského folklóru pri EFCO /Európska organizácia ľudovej kultúry/ v Štrasburgu. Odbornú a umeleckú činnosť strediska na tomto úseku vyjadruje účasť v lektorskom zbore pri NOC zabezpečujúcim odbornú lektorskú činnosť na postupových súťažiach v rámci regiónu, kraja i Slovenska. Úsek tradičnej kultúry patrí k najrozmanitejším nielen čo do počtu kolektívov, ale i podujatí.

Už začiatkom roka sa začal kolotoč podujatí úseku. Tentoraz to boli okresne prehliadky detského folklóru, súťaž sólistov tanečníkov Šaffova ostroha a súťaž nositelia tradícií, neskôr tradičné festivaly a ostatné podujatia. Podrobné hodnotenia pripájame v chronologickom poradí.

Z Tatranského prameňa 2015

Podtatranské osvetové stredisko ako organizátor okresných postupových súťaží pripravilo aj tohto roku festival Z Tatranského prameňa, ktorého súčasťou boli okresné súťaže detských folklórnych súborov Deti deťom, sólistov tanečníkov Šaffova ostroha a folklórnych skupín Nositelia tradícií Veniec krásy vekmi uvitý. Druhá aprílová nedeľa patrila folklóru v okresoch Kežmarok, Levoča a Poprad. Doobeda sa predstavili detské súbory z okresov Kežmarok a Levoča v MsKS Kežmarok, aby predviedli svoje novo naštudované pásma v súťaži Deti deťom: Poslaním súťaže je :

1. podporovať rozvoj detských folklórnych súborov, zvyšovať ich umeleckú úroveň, popularizovať výchovu ľudovým umením a poukazovať na jej význam v komplexnej výchove;
2. viesť vedúcich detských folklórnych súborov a prostredníctvom ich práce i členov k hlbšiemu poznaniu ľudových tradícií;
3. poukazovať na nadväznosť výchovy a tvorby medzi detskými a mládežníckymi súbormi, na životnosť a vývojaschopnosť detskej tvorby a tým aj jej význam a miesto v národnej kultúre;
4. využiť všetky podujatia na školiteľské účely pre metodikov regionálnych osvetových/kultúrnych stredísk, vedúcich súborov i pedagógov základných škôl;
5. viesť deti k poznávaniu tradícií priamo od ich nositeľov;
6. zachovávať štýlovosť a autenticitu.

Okres Kežmarok reprezentovali známe kežmarské kolektívy DFS Goralik a Maguráčik. Goralik sa predstavil s pásmom Ľudmily Kovalčíkovej pod názvom „Sochy, sochy premeňte sa!“ Pásmo je zamerané na hry a tance troch známych goralských dedín – Ždiar, Suchá Hora a Lendak. Spoločným znakom týchto dedín je uchovávanie goralských tradícií, no každá z nich má niečo, čo tá druhá nemá. Napríklad sa od seba líšia farebnosťou krojov. A práve tento aspekt sme využili v našom pásme, v ktorom sa deti hrajú na výstave krojovaných

bábik. Toto pásmo podľa vyjadrenia odbornej poroty v zložení Ing. Ladislav Bačinsky, Emil Jacko z Košíc a Danka Rožárová POS Poprad, bolo vysoko štylistické a v niektorých pasážach nezodpovedalo úrovne štylizácie v hudobnom i tanečnom prejave. Toto pásmo porota zaradila do Strieborného pásma.

Maguráček sa predstavil najnovším programovým číslom vedúceho súboru Juraja Švedlára v hudobnej úprave Mgr. Ivety Pavlíkovej pod názvom „Goralská jar“ motto: „Jak še bavjom džeči, ket je vjosna na uboci“. Pásmo detských hier a jarných zvykov v Zamagurí, kde verili, že jar nepríde pokiaľ púšťaná dolu Dunajcom nebude. Pásmo spracované podľa výskumu známeho rozprávkara zo Zamaguria Viktora Majeríka s hudobným sprievodom detskej ľudovej hudby s primáškou Timeou Poľanovskou. Toto pásmo porota zaradila do Zlatého pásma s postupom na krajskú súťaž do Raslavíc.

Okres Levoča zastupoval DFS Venček zo ZŠ Francisciho v Levoči. S pásmom „Na želenej lúke“ v choreografii Márie Bariakovej predviedol Jarné hry dievčat na lúke prerušené a spestrené príchodom chlapcov. Pekné predvedené detské hry pobavili prítomných divákov, ktorí ich odmenili spontánnym potleskom. Odborná porota ocenila prácu vedúcich a zaradila toto pásmo do Strieborného pásma. Druhý prihlásený kolektív z Studenočka Nižných Repáš sa z vážnych dôvodov tejto súťažnej prehliadky nezúčastnil.

V súťaž sólistov tanečníkov Šaffova ostroha sa predstavil jeden pár zo súboru Magura. Ján Mucha s Martinou Chorogwickou sa predstavili Tancami z Lendaku. Postupne predviedli tanec Do saflicka, mazur, kolo fľaski, poza noge a skokacka. S typickým lendackým tanečným prejavom sa protagonisti zhostili úlohy veľmi dobre čo ocenila porota Zlatým pásmom s postupom na krajskú súťaž do Vranova.

Okres Poprad mal zastúpenie vo viacerých detských súboroch. Predstavili sa popradské kolektívy DFS Letnička, Popradčan a Venček, z Hranovnice prišiel nováčik medzi detskými súbormi Kochmaník a štartovnú listinu uzatvoril domáci Jánošíček.

Prvým súťažiacim súborom bol Kochmaník z Hranovnice. Predstavil sa pásmom krátkych hier, spojených slovom, spevom a pohybom „Na lúke“ v úprave vedúcej súboru Marty Valušovej. Napriek snahe bolo na súbore vidieť nováčikovskú trému, ktorú porota ohodnotila Bronzovým pásmom.

Popradský Popradčan sa predstavil so sprievodom detskej ľudovej hudby s pásmom Evy Čimborovej „Chusteckoví“. Známa zoznamovacia hra so šatkou nenadchla ani odbornú porotu, ktorá konštatovala, že predvedené pásmo nie je vhodné pre túto vekovú kategóriu. Porota ohodnotila toto číslo Strieborným pásmom.

Jánošíček zo Svitú predviedol detskú hru o čarovných husličkách, ktorá sprevádza deti pri liptovských hrách na Cindrušku a Medvedku pod názvom „Čarovné husličky“. Pekný presvedčivý výraz malých tanečníkov vyniesol toto číslo do Strieborného pásma.

Detský folklórny súbor Venček z Popradu sa predstavil dvoma kategóriami. Mladšia skupina predviedla pásmo „Ani, Ani, Anička“ v choreografickej úprave vedúcej súboru Márii Baranovej. Dievčatká sa zahrali so svojou najmilšou hračkou, a chlapci, ako vždy, snažia sa im tú hru prekaziť. Ale nakoniec sa dohodnú a zahrajú sa aj spolu. Sympatický výkon prevažne malých detí s hudobným sprievodom akordeónu priniesol súboru umiestnenie v Striebornom pásmo. Strieborné pásmo získala aj staršia skupina so scénickým predvedením pásma „...špivaju dzivčata maľované, tancujú čižmy sparované“ v úprave Márii Baranovej. V tomto pásmo sme videli ako si vynaliezaví chlapci doberajú dievčatká. Sľúbili im, že zajtra pôjdu okolo, keď pôjdu k obuvníkovi, a dajú dievčatkám vyskúšať z vreca čižmy a chvíľu im v nich dovoľia aj zatancovať. Cestou však chlapci čižmy roztriedia. Do jedného vreca dajú pravé a do druhého ľavé, aby sa ušli čižmy každej, obuli si dievčatká aspoň po jednej

.Niektorá mala ľavú a niektorá pravú. Chlapci sa tešili , ako ich dostali. No šikovné dievčatá si aj tak poradili.

Aj popradská Letnička sa predstavila dvoma skupinami. Mladšia priniesla detské hry zo Spiša Niny Krigovskej pod názvom „Kedz ja bula mala“. Staršia veková kategória si pripravila tance zo známej Liptovskej obce Važec v úprave Niny Krigovskej „Najkrajšie z Važca“. Obe Letničky si vybojovali umiestnenie v Zlatom pásme a staršia skupina z tancami z Važca sa predstaví na krajskej súťaži v Raslaviciach keď ju porota zaradila na postup. Takže nás bude spolu s kežmarským Maguráčikom reprezentovať na kraji. Posledným súťažiacim kolektívom mala byť folklórna skupina Štvrtčan zo Spišského Štvrtku, ale po oznámení o náhlom ochorení hudobníka sa festivalu nezúčastnili a ich pásmo si zástupcovia odbornej poroty prídu pozrieť v nasledujúcich dňoch.

Je nutné skonštatovať, že úroveň niektorých vystúpení bola veľmi vysoká a odborná porota s ťažkosťami zaradzovala súbory do jednotlivých pásiem. Rozhodovali iba maličkosti a tak sa mohlo stať, že niektorí vedúci neuniesli ťarchu ich rozhodnutia a odignorovali rozbor odbornej poroty s vedúcimi súborov, ktorý dal vysvetlenie k jej hodnoteniu. Škoda, pretože dobré mierené rady majú napomáhať k ďalšej aj tak náročnej práci vedúcich súborov. Veríme, že každý úspech i neúspech podnieti vedúcich k ďalšiemu zvýšenému úsiliu pri tvorbe nových programov, za čo im vyslovujeme obdiv a uznanie.

Výsledky:

Okres Kežmarok:

DFS Maguráčik Kežmarok : Goralská jar - Zlaté pásmo s postupom

DFS Goralik Kežmarok : Sochy, sochy, premeňte sa! – Strieborné pásmo

Okres Levoča:

DFS Venček Levoča : Na želfenej lúke – Strieborné pásmo

Okres Poprad :

DFS Letnička Poprad: Najkrajšie z Važca – Zlaté pásmo s postupom

DFS Letnička Poprad: Kedz ja bula mala – Zlaté pásmo

DFS Venček Poprad: ...špivajú dzivčatá maľované, tancujú čižmy sparované – Strieborné pásmo

DFS Venčak Poprad: Ani, Ani, Anička – Strieborné pásmo

DFS Jánošíček Svit : Čarovné husličky – Strieborné pásmo

DFS Popradčan Poprad : Chustečkoví – Strieborné pásmo

DFS Kochmaník Hranovnica: Bronzové pásmo

Víťazi reprezentovali náš región na krajskej súťaži v Raslaviciach a opäť potvrdili, že podtatranský región patrí k absolútnej špičke detského folklóru v kraji keď DFS Letnička z Popradu získala umiestnenie v striebornom pásme a kežmarský Maguráčik sa opäť po piaty krát za sebou stal jedným z víťazov keď získal ocenenie v Zlatom pásme s návrhom na postup. Reprezentoval aj na celoštátnej súťaži kde získal ocenenie v striebornom pásme.

Aj naše folklórne skupiny sa výborne prezentovali na krajských súťažiach Nositeľov tradícií v Snine, kde sa predstavili súbory Štvrtčan z o Spišského Štvrtku a Jalinka z Olšavice. A hoci nepostúpili na celoštátnu prehliadku získali ocenenia v striebornom pásme. Za výbornú reprezentáciu im aj touto cestou srdečne blahoželáme. Aj oni potvrdili, že úsek tradičnej kultúry v našom regióne patrí medzi najúspešnejšie v kraji.

39. Zamagurské folklórne slávnosti

V predvečer letného slnovratu sa v amfiteátri pod Troma korunami rozozvučali tóny známe zvučky ohlasujúcej úvod 39. ročníka Zamagurských folklórnych slávností. V krásnej Zamagurskej scenérii sa postupne rozprestrel kolotoč piesní a tancov tradičnej kultúry Zamaguria s hosťami z celého Slovenska i zahraničia. Organizátori Podtatranské osvetové stredisko Poprad, mesto Spišská Stará Ves, obec Červený Kláštor, Nezisková organizácia Cyprián Červený Kláštor a Ľubovnianske osvetové stredisko v Starej Ľubovni pripravili pre divákov a návštevníkov program plný známych i menej známych zvykov piesní a tancov našich predkov.

Program slávností organizátori upravili na dva dni, ale poskytli priestor pre všetky programy, ktoré sa realizovali v minulosti, tak že si diváci prišli na svoje. Sobota otvorila priestor pre remeselníkov, ktorí predvádzali svoje umenie i výrobky v areáli remesiel z hudobným sprievodom cigánskej kapely. Pred obedom sa v amfiteátri návštevníci učili rómske tance z rómskym súborom Loli Roklica z Veľkej Lomnice pod režijnou taktovkou vedúceho Ľubomíra Precáka pod názvom Spájame sa tancom. Táto novinka prilákala do amfiteátra niekoľko záujemcov o rytmický a temperamentný cigánsky tanec s prvkami typickej rómskej hudby.

Tradičný krojovaný splav na pltiach dolu Dunajcom s privítankou v prístavisku Pod lipami zaradili do programu tesne po obede, aby sa mohol začať otvárací program 39. Zamagurských folklórnych slávností. Hostí v prístavisku vítala Maguranka so starostom obce Červený Kláštor pánom Štefanom Džurným. Krátky sprievod s prístaviska do amfiteátra bol prológom otváracieho programu Stretnutie pod Troma korunami v réžii Juraj Švedlára. Po privítaní hostí a príhovore riaditeľa festivalu pána Dr. Petra Šucu sa postupne predstavili súbory Maguranka zo Spišskej Starej Vsi, Šarišan z Prešova hostia z poľskej Legnice súbor Kyczera, nasledoval Čačina zo Spišskej Novej Vsi, ďalší zahraničný hosť súbor Pyniava z mestečka Ukmerge v Litve súbor Vrchovina zo Starej Ľubovne a napokon rómske divadlo Romathan z Košíc. Podvečerný program pokračoval od 18.00 hodiny vystúpením rokovej skupiny Heľenine oči z Prešova, ktorá prilákala do amfiteátra väčšie množstvo mladých „rokov“ zo Zamaguria a okolia. Nočný program skupiny Brouci z Prahy roztancoval divákov v amfiteátri, kde zábava pokračovala do neskorých ranných hodín.

Zamagurské folklórne slávnosti počas svojej histórie patria k večným smoliarom pri „výbere“ počasia. Aj tento ročník priniesol premenlivé a studené počasie a to vo veľkej miere ovplyvnilo i ich návštevnosť. Obyvatelia v Zamagurii si s úsmevom hovoria: „Ak potrebujete poliať záhradku, tak to na Zamagurských slávnostiach určite urobíte“. Tak tomu boli i tento rok. V sobotu rozohnal divákov dážď už na začiatku otváracieho programu a počas neho ešte pár krát, potom sa trochu počasie umúdrilo a v nedeľu k večeru to prišlo opäť. Napriek nepriazni počasia sa všetky programy podarilo zrealizovať podľa rozpisu.

Nedeľné ráno trochu potešilo organizátorov peknou modrou oblohou, ale chladným ránom. Od rána však napriek tomuto deti z domácich súborov skúšali svoj program a remeselníci pripravovali stánky k pokračovaniu trhu remesiel. Svätá omša v kostole kartuziánov upokojila na chvíľu program, ktorý pokračoval pred obedom ukážkou zvykov Zamaguria v podaní domácich súborov. Postupne sa predstavili Detské folklórne súbory Pieniny a Rovinka zo Spišskej Starej Vsi, Furmanček z Malej Frankovej, Osturňáčik z Osturne, Kutníček zo Spišských Hanušoviec, pokračovali dospeláci z Osturňanky z Osturne, Frankovčan z Malej Frankovej z ľudovou hudbou Furčoňovci z Matiašoviec a známa staroveská

Maguranka. Program otvoril a hostí privítal primátor Spišskej Starej Vsi pán Jozef Harabín režírne pripravil dramaturg ZFS J. Švedlár.

Ďalšia novinka tanečný workshop Zamagurských tancov so známym lektorom Vladom Michalkom so sprievodom ľudovej hudby Muzička z Bratislavy prilákalo množstvo záujemcov o ľudový tanec.

Záverečný program Pieniny, Pieniny bol vyvrcholením 39. ročníka Zamagurských folklórnych slávností. V úvode sa predstavil Osturňačik z Osturne so svadobnými zvykmi, poľská Kyczera predstavila svoje tradičné umenie a prišiel jeden z najznámejších a najlepších súborov na Slovensku folklórny súbor Zemplín z Michaloviec so svojim profilovým programom. Prekrásna choreografická práca Milana Hvižďáka priniesla oživenie aj medzi divákov. Toto nadšenie umocnili i bratislavskí hudobníci z Muzičky so svojimi tanečníkmi a štvorhodinový maratón piesní a tancov zavŕšil ďalší vynikajúci kolektív Folklórny súbor Železiar z Košíc. Vystúpeniu Železiara predchádzal spomenutý dáždik, ktorý okrem toho, že rozohnal divákov pod stromy na chvíľu vyradil z prevádzky i zvukovú aparatúru, keď skratoval elektrický prúd a vyrazil ističe. Po odstránení poruchy pokračoval program nerušenie ďalej. Diváci napriek nepriazni počasia ostali, aby podporili i posledného účinkujúceho súbor Železiar, ktorý sa im odvdáčil bezchybným výkonom všetkých zložiek. Záver programu oboch festivalových dní obohatili organizátori o zlosovanie vstupeniek, kde diváci, ktorí si zakúpili vstupenku mohli vyhrať auto na víkend s plnou nádržou od firmy Autonova Poprad.

Môžeme konštatovať, že 39. ročník Zamagurských folklórnych slávností sa vydaril po programovej stránke veľmi dobre. Diváci odchádzali spokojní. Prekvapení sme však boli pomerne menším počtom divákov. Program bol zostavený tak, aby vyhovel všetkým čo sa podarilo, ale ho podľa názoru viacerých, ovplyvnilo nepriaznivé a premenlivé počasie v okolitých mestách a obciach. Už teraz však chceme dôstojne pripraviť jubilejný 40. Ročník Zamagurských folklórnych slávností, na ktorý Vás všetkých srdečne pozývame.

Medzinárodný festival detských folklórnych súborov Krojované bábiky 2015

Medzinárodný festival detských folklórnych súborov Krojované bábiky prekročil vek dospelosti a 5. – 9. júna 2015 privítal účastníkov už 19. ročníka. Medzi hosťami sa tento krát objavili súbory: MUSETEANCA, z mesta INSURATEI v Rumunsku, Sudaruška z ruského Kaliningradu a Jitřenka z Dolní Čermné v Českej republike. Spolu so súbormi Jánošíček zo Svitú, Goralik a Maguráčik z Kežmarku, Lomničani z Veľkej Lomnice, Letnička, Popradčan a Venček z Popradu a zo západného Slovenska k nám zavítal DFS Grbarčiata z Chorvátskeho Grobu.

Program festivalu sa začal v piatok tvorivými dielničkami pre žiakov základných škôl v Kežmarku a Poprade kde sa predstavili domáce súbory so svojimi hosťami. Podvečerný uvítací program všetkých súborov a preniesol na futbalový štadión do Veľkej Lomnice, kde sa postupne predstavili „živé bábiky“. Pekné počasie a príjemná atmosféra naplnila myšlienku spoločných festivalových stretnutí detí zúčastnených kolektívov. Sobota sa tradične odohráva na pôde mesta Poprad, kde v úvode dňa všetkých účastníkov privítal v obradnej sieni mesta, primátor pán Jozef Švagerko. Po odovzdaní malých upomienkových darčiek sa vedúci súborov zaradili do sprievodu na popradskom námestí, kde sa rozkrútil pestrofarebný kolotoč vystúpení detských folklórnych súborov, ktorý umocnili početní diváci povzbudzujúci všetkých účastníkov.

Podobný scenár sa zopakoval v Kežmarku, kde sa uskutočnilo taktiež prijatie vedúcich a zástupcov súborov primátorom mesta v obradnej sieni starobylej radnice. Stretnutie vyústilo do spoločného fotografovania primátora so všetkými účinkujúcimi. Galaprogram

s aktom výmeny krojovaných bábik každoročne láka množstvo divákov a tak tomu bolo i v nedeľu. Na nádvorí kežmarského hradu, kde sa uskutočnil galaprogram sa predstavili všetky zúčastnené súbory so svojimi bábikami. Plné hľadisko privítalo obrovským potleskom nastupujúce bábiky, ktoré pricestovali na tento festival. Náhoda pomohla k spokojnosti divákov, sediacich v tieni veľkého stanu, ktorý zostal na nádvorí po sobotňajšom programe a nerušene pozerali vystúpenia detí na javisku napriek slnečnej páľave. Akt výmeny bábik opäť roztlieskal všetkých prítomných a znova sa potvrdilo, že tento výnimočný festival má nezastupiteľné miesto na folklórnej scéne. Každý kolektív dostal novú bábiku, ktorá mu bude pripomínať krásne prežité chvíle 19. festivalu bábik a naše potešia zahraničných hostí u nich doma.

Večerné vyhodnotenie a odovzdávanie ocenení prebehla v hoteli Tatra Poprade. Tam riaditeľ festivalu poďakoval všetkým kolektívom za úspešný priebeh festivalu, o ktorý sa plnou mierou zaslúžili.

V pondelok pokračoval program festivalu tradičnými tvorivými dielňami tento krát vo Svite, kde sa predstavili súbory Jánošíček Svit, Sudaruška z Ruska a Rumunská Museteanca.

Záver programu sa opäť vydaril hlavne z dôvodu, že sa opäť podarilo odovzdať naše bábiky do múzea bábik v Stropkove. Tam sa v záverečnom programe pre žiakov Základných škôl predstavili súbory Motýlik zo Stropkova, popradský Venček a taktiež Museteanca z Rumunska.

Opäť môžeme konštatovať, že 19. ročník medzinárodného festivalu detských folklórnych súborov Krojované bábiky sa vydaril. Toto umocnilo i počasie, ktoré tento krát prinieslo veľmi pekné galaprogramy a množstvo divákov na nich. Veríme, že jubilejný ročník, ktorý pripravujeme na budúci rok bude ešte výraznejší. V závere je potrebné poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a realizácii, ktorí podporili tento festival či už finančne, alebo materiálne. Ďakujeme Ministerstvu kultúry SR a mestu Kežmarok za finančnú podporu, firme Whirpool za sponzorský dar, a organizátorom Východoslovenskému folklórnemu združeniu, Podtatranskému osvetovému stredisku, mestám Poprad, Kežmarok a Svit, obci Veľká Lomnica ako aj všetkým domácim súborom, ktorí sa podieľali na realizácii festivalu. Osobitne chcem poďakovať Ľubovi Baranovi za propagáciu festivalu, SZUŠ v Poprade za zhotovenie nových bábik, Vlaste Horňákovej za označenky a bábiky, vedúcim súboru Venček a Letnička za prípravu a realizáciu prijatia a programu v Poprade. Súboru Maguráčik za prijatie a program v Kežmarku.

Festival dedinskej kultúry Veniec krásy vekmi uvitý

Festival dedinskej kultúry a osobitne program "Veniec krásy vekmi uvitý" – je program, ktorému dala názov a pečať Melánia Nemcová pred mnohými rokmi uvádzanom na najuznávanejšom aj najnavštevovanejšom na Medzinárodnom folklórnom festivale v Košiciach. My, ako pokračovatelia diela pani Melánie Nemcovej chceme zodpovedne a dôstojne zachovať jej pamiatku a pripomínať jej neúnavnosť, ušľachtilosť a obetavosť, s akou zbierala, autorsky scénicky aj v knižnej a filmárskej podobe zachovala najkrajšie klenoty ľudu.

Festival je súčasne spomienkovou slávnosťou, venovanou významnej osobnosti zaslúžilej umelkyni Melánii Nemcovej, nestorke kultúrneho života našich regiónov, mimoriadne uznávanej u nás doma, ale aj v zahraničí a tiež prehliadkou našich najvýznamnejších nositeľov tradičnej kultúry. Pre tradičnú ľudovú kultúru na Slovensku, ako výskumníčka, zberateľka, publicistka, návrhárka krojov, choreografka, scenáristka, režisérka zanechala

nesmierne bohatý odkaz. Festival je miestom prezentácie súčasného stavu tradičnej ľudovej kultúry, ako ju zachovávajú folklórne skupiny, mládež i deti, ktoré považujeme za nositeľov ľudových tradícií. Projekt festivalu bol niekoľkokrát overený, zožal mimoriadny úspech a mal veľký divácky, odborný aj mediálny ohlas. V tomto roku sme tento festival pripravili o trochu skôr ako inokedy a zamerali sme ho nielen na dedinské folklórne skupiny, ale aj na mládež a deti. Chceli sme ukázať, že i tieto generácie uchovávajú odkazy našich predkov a zachovávajú myšlienku Melánky Nemcovej. Na tohtoročnom festivale sa predstavili mládežníci a deti, ktoré priniesli oživenie festivalu a poukázali, že aj tento „detský a mládežnícky veniec krásy“ je uvitý z mladých kvietkov, ktoré sa vyrovnávajú svojím umením i tým starším. Preto je potrebné sa neustále venovať všetkým propagátorom tradičnej kultúry a ich nasledovníkom. To všetko potvrdil aj ten to festival. Je jedno kto sa zúčastní, ale tí čo prídu ukážu bohaté umenie svojich predkov a o to sa snažila i nestorka tradičnej kultúry Melánka Nemcová. Myslím, že sme opäť dokázali, že jej odkaz i odkaz našich predkov je v dobrých rukách a že sa neustále udržuje a rozvíja. Za toto im parí veľká vďaka a tá patrí aj podporovateľom týchto myšlienok a to hlavne Ministerstvu kultúry SR a organizátorom Východoslovenskému folklórnemu združeniu, Podtatranskému osvetovému stredisku, mestu Svit.

Keď raz budem veľký

„Keď raz budem veľký (veľká), chcel by som vedieť tak tancovať, ako môj dedo – 60 ročný jubilant Juraj, stará mama Anka a moja mama Radka, spievať, ako moja stará mama Zita, hrať na base, ako môj strýko Slavomír, moje výšivky budú obdivovať tak, ako teraz obdivujú túto „kápku“, ktorú vyšívala krivou ihlou moja stará mama Anna a ja vystrúham taký krásny črpák, ako môj dedo Martin a takú perfektnú fujaru, že mi ju budú závidieť všetci „fujaráši“ – aj tí, čo ich teraz vystavujú tu v stánkoch na ELRO 2015“.

Toto motto zahŕňa vari všetko, čo sme Vám v programe „Keď raz budem veľký“ chceli ukázať. Popri sebe účinkovali tí najmladší, so staršími až najstaršími – ako svojimi vzormi – ktorým sa chcú podobať, od ktorých sa teraz ešte len učia, aby sa im neskôr vyrovnali – ba, možno raz v budúcnosti ich aj predčili.

Všetci majú jednu veľkú lásku: **Vrelý vzťah k tradičnému ľudovému umeniu**, ktorému chcú venovať svoj život, alebo ho už venovali a oddávajú sa mu ešte aj dnes.

A kto sú tie vzory a ich nasledovníci? – tak to sme videli v tomto programe. V programe sa predstavili deti zo súborov RADOSTĚ z Banskej Bystrice a MAGURÁČIK z Kežmarku – a účinkujúci, aj neúčinkujúci seniori z klubu Magurákov z Kežmarku a Banskej Bystrice.

Predstavili sme niekoľkých členov z oboch kolektívov, ktorá mali svoje vzory vo svojich predkoch, rodičoch či prarodičoch. V programe sa predstavili mnohí účinkujúci, ktorých predkovia ich priamo, alebo nepriamo priviedlo k folklóru a predstavili sme najmladšieho i najstaršieho účastníka programu:

- najmladší interpret v súbore Maguráček z Kežmarku: 7 ročná Nellinka Krafcíková
- najstarší interpret bol z Maguráku – 72. ročný Karol Purtz pôsobiaci v Kežmarku.

Na scéne boli deti – mladí ľudia, ktorým nestačí priemernosť, chcú vystúpiť z radu, dokázať čosi viac, ako poniektorí ich rovesníci. A za nimi láskavé ruky, milé tváre, ktoré z radu priemernosti vystúpili už dávnejšie, čosi – ako sa hovorí „preskákali“ – veľa toho dokázali.

Za toto im patrí naše poďakovanie. A, čo je pre „umelca“ najväčšou odmenou? Spokojnosť divákov, vyjadrená potleskom a ováciami. Ak si za dnešný výkon títo malí aj veľkí ľudoví umelci Váš potlesk zaslúžia, tak im ho prosím láskavo venujte.

Z Bakšayovej kapsy 2015

„Z Bakšayovej kapsy“, pred štyrmi rokmi uzrel svetlo sveta program pod názvom, súvisiacim s jeho kapsou. Súvisiaci v tom zmysle, že my – ktorí sme ho poznali – budeme z nej vyberať spomienky na príhody, deje, udalosti a osoby, ktoré vo folklórnom svete čosi znamenali.

A – tak, siahame do Bakšayovej kapsy a z nej vyberáme:

Spomienky na folklórny život muzikanta, upravovateľa, skladateľa, redaktora a pedagóga Františka Slavkovského.

Prečo spomienky ?

Fero – tak sme mu medzi priateľmi hovorili – nás pred 5-timi rokmi navždy opustil. Toho roku by sa bol dožil 80-ky.

Pripomínať si ho budeme s jeho priateľmi, ktorí v dnešnom programe účinkujú:

- Ľudová hudba KARIČKA – takmer všetci jej bývalí členovia – ktorá účinkovala v Košickom rozhlase – a ktorej zakladateľom bol práve František Slavkovský. Jej hosťom aj dnes bude speváčka Anna Poráčová
- Ľudová hudba Stana Baláža
- Ľudová hudba a dievčenská spevácka skupina Vysokoškolského folklórneho súboru TORYSA z Prešova
- Ľudová hudba a speváci folklórneho súboru MAGURA z Kežmarku
- Folklórny súbor seniorov MAGURÁK z Kežmarku
- Folklórny súbor ČARNICA z Košíc
- Dedinská folklórna skupina KRASŇANKA z Košíc – Krásnej

Míľnikmi folklórneho života Františka Slavkovského boli :

- Bol prvým absolventom Hudobnej školy v Kežmarku
- V Košiciach ukončil Vyššiu strednú hudobnú školu
- Počas prezenčnej vojenskej služby hral (na klarinete) v ľudovej hudbe Javorník, ktorá sa neskôr stala sprievodnou hudbou Čarnice. V Čarnici bol už ako huslista primášom a vedúcim ľudovej hudby a spevu
- Vyštudoval hudbu na vysokej škole v Bratislave
- Potom pracoval ako hudobný redaktor a vedúci redakcie v Košickom rozhlase, kde založil a viedol Ľudovú hudbu Karička
- Pedagogickú činnosť vykonával ako odborný asistent na Katedre hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty v Prešove, kde bol zároveň umeleckým vedúcim Vysokoškolského folklórneho súboru Torysa. Tu vychoval celú plejádu vynikajúcich muzikantova spevákov.

Hovorí sa, že všetko so všetkým súvisí. V našom prípade môžeme konštatovať, že **každý s každým súvisí**. Predovšetkým folklórny život Františka Slavkovského – ako muzikanta, upravovateľa, skladateľa, redaktora a pedagóga s dnešnými účinkujúcimi.

Podme však pekne po poriadku.

Ferko Slavkovský – ako muzikant:

Prvé kroky k folklóru urobil už malý Ferko v Kežmarku, keď zobral do ruky husle. Bol prvým absolventom Hudobnej školy v Kežmarku. V ruke držím o tom dokument – tablo, kde spolu s ním sú ešte šiesti = spolu 7 statočných, ktorých učili 10-ti profesori.

A preto nie div, že na toto pripomenutie sme si pozvali zástupcov folklóru z Kežmarku. Tí najstarší – členovia Folklórneho súboru seniorov Magurák, ktorých sme práve videli, boli s ním vo veľmi blízkom kontakte. Najmä Karol Purtz (tanečník a choreograf, ktorý nedávno oslávil 73. narodeniny).

František Slavkovský ako upravovateľ

Fero Slavkovský pri úpravách ľudových piesní mal svoj osobitý rukopis. Keď v rozhlasе zaznela pieseň v jeho úprave – hneď to bolo znateľné.

Že Fero prišiel do kontaktu aj s folklórnou skupinou Krasňanka – je neodškriepiteľné. Ak nie inak – tak, potom ako člen poroty, či hodnotiacej komisie na niektorej zo súťaží.

Mimochodom: Stalo sa na jednej z celoštátnych súťaží, kde Fero v porote zastupoval východné Slovensko. V hudbe to akosi škripalo a páni porotcovia z Bratislavy si počas hodnotenia súhlasne pokyvkávali: „To bolo veľmi pekné - autentické hranie“. Fero to však zhodnotil inak – povedal: „No, nevedel som, že autentika – to sú nenaladené husle“.

Krasňanka – ale aj jej obidve spevácke zložky – mužská aj ženská – majú veľmi pekné výsledky. V regionálnej súťaži „Na košickej turňi“ dosiahli už ne jeden úspech.

František Slavkovský – ako upravovateľ, skladateľ a redaktor:

Fero dokázal zgrupovať okolo seba vždy výborných muzikantov. Na scénu prídu teraz tí, ktorí s Ferom Slavkovským prichádzali do kontaktu takmer každodenne. Muzikanti – na skúškach v súboroch, na zhrávkach, na sústrezeniach a vystúpeniach.

František Slavkovský – ako pedagóg

Pedagogická činnosť Františka Slavkovského mala rôzne podoby:

- Pôsobil ako umelecký vedúci v Čarnici a Toryse, kde viedol ľudové hudby aj spevácke zoskupenia, učil ich muzikantskému aj speváckemu majstrovstvu
- Bol vysokoškolským pedagógom – odborným asistentom na katedre hudobnej výchovy

Vychoval skutočne mnoho vynikajúcich muzikantov.

Dobrý muzikant, najmä keď je už dobre „ako sa hovorí vyhratý“ – teda zohratý s partiou, sa ťažko nahrádza.

František Slavkovský a jeho odchovanci

Čarnica, kde Fero pôsobil ako muzikant a vedúci ľudovej hudby sa nám predstavila. Teraz prídu na scénu zástupcovia Vysokoškolského folklórneho súboru Torysa – jeho ľudová hudba a dievčenská spevácka skupina. Tu pôsobil Fero ako umelecký vedúci, nakoľko to ako odbornému asistentovi fakulty patrilo do jeho pracovnej náplne. Hneď v začiatkoch svojho pôsobenia si privolal k spolupráci aj Laca Bačinského – ako choreografa. **Jozef (Jojo) Hrušovský** bol prvák na katedre u Fera a v ľudovke mal hrať ako druhý basista – (no, to ako hráč na basu). Fero zasial dobré semeno do úrodnej pôdy. Jeho umelecký rodostrom sa úspešne rozrastá. Ferov žiak Jojo sa stal jeho nástupcom v súbore aj na fakulte – ako odborný asistent - ale aj ten už zo svojho žiaka Stana Baláža vychoval svojho nasledovníka a Stano vychováva svojich nástupcov v súbore Torysa. Keď k nim pristúpim teraz aj ja - máte nás ako na tanieri – všetci sme (aj ako asistenti na fakulte) stáli na čele Torysy – tak ako aj Fero.

- A TO SÚ TIE SÚVISLOSTI a spojitosti s osobou nášho Fera Slavkovského; ale aj Torysou, ktorá sa Vám teraz predstaví. Všetky hudobné úpravy sú dielom pána Jozefa (Joja) Hrušovského.

V prvej časti sme predstavili domácu Krasňanku – jej ženskú spevácku časť. Patrí sa, aby dostali slovo aj muži. Nie slovo do debaty, ale slovo v piesni. Veď tie abovské piesne znejú tak nádherne a muži z Krasňanky ich vedia zaspievať naozaj tak „echtovne“. A, keď chcete,

pridajte sa aj vy v hľadisku – však ste tu doma, tak si to môžete dovoliť. Aspoň Irenka Feketeová, vedúca folklórnej skupiny Krasňanka si bude môcť všimnúť, ktorých z Vás si prizve do svojho kolektívu. Je to dobrý kolektív a dobre sa v ňom žije.

Stano Baláž nie je len umeleckým vedúcim Torusy, ale má aj svoju vlastnú a pravdivo ohodnotím: Ľudovú hudbu na špičkovej úrovni, ktorá nesie jeho meno – Ľudová hudba Stana Baláža. Veď nie div, pretože Balážovci sú (okrem Joja Hrušovského – ten však s nimi už úplne zrástol) všetci z Raslavič. A, kto len trochu fandí folklóru vie, že Dedinská folklórna skupina Raslavičan, so svojou ľudovou hudbou, je jedna z najlepších na Slovensku.

Hovorí sa: Čo má dobrý koreň, má aj zdravé plody.

Ale tiež, že: Dobrá zem dáva dobrú úrodu. Úrodu zo svojho repertoáru, ku cti Františka Slavkovského, prinášajú Balážovci – Ľudová hudba Stana Baláža.

Vianoce pod Tatrami:

Tradičnými podujatiami na konci roka sú programy venované najkrajším sviatkom roka Vianociam. Podtatranské osvetové stredisko pripravuje tradičné programy o obciach regiónu a v poslednom období sa tieto tešia veľkej obľube. Každoročne sa na nich prezentujú kolektívy so svojimi vianočnými hrami, piesňami a vinšami pod názvom Vianoce pod Tatrami. Prinášame pre divákov podoby dávnych Vianoc tak, ako sa slávil kedysi na rôznych miestach nášho regiónu. Tohto roku sa predstavili deti zo súborov Kicorka z Lendaku , Kutníček zo Spišských Hanušoviec, Letnička a Venček z Popradu, Lomničánik a Podtatranček z Veľkej Lomnica a Maguráčik z Kežmarku.

Opäť môžeme konštatovať, že úsek tradičnej kultúry patrí k veľmi úspešným úsekom v činnosti POS Poprad. Každoročne prispieva k významnej propagácii tradičnej kultúry a reprezentácii Podtatranského osvetového strediska, prešovského kraja. Pozitívne hodnotenie práce bolo prezentované i na celoštátnej porade metodikov v Ružomberku.

Remeslá :

Tento úsek sa pričlenil k úseku tradičnej kultúry a tanca len nedávno. Ako samostatný úsek je ťažko realizovateľný preto sa stal súčasťou niektorých významných podujatí v regióne. POS Poprad sa podieľa na príprave dielčich programoch tradičnej kultúry a sprievodných programoch v podobe zabezpečenia zahraničných súborov a skupín.. Popri tradičných programoch ZFS sa už niekoľko rokov predstavujú aj remeselníci nášho regiónu v programe Zakliata krása sa naši remeselníci predstavujú i na trhoch a podujatiach v regióne.

Tanec:

Festival detského nefolklórneho tanca je vrcholnou súťažnou finálovou prehliadkou choreografickej tvorby kolektívov detského nefolklórneho tanca, realizovanou v divadelných podmienkach. Jeho poslaním je:

- dokumentovať a evidovať úroveň tohto žánru v regióne
- umožniť konfrontáciu tvorivých prístupov práce jednotlivých kolektívov a autorov,
- metodicky pomôcť autorom a kolektívom formou rozborov vystúpení lektorským zborom,
- prostredníctvom praktických seminárov priblížiť vedúcim rôzne formy a metódy výchovy detského interpreta,

- verejnou prezentáciou výsledkov práce najmä pre metodikov, ďalších vedúcich, pedagógov a choreografov, prispievať ku všeobecnému zvýšeniu úrovne tohto tanečného žánru.

Na festivale sa mohol zúčastniť detský kolektív nefolklórneho tanca so zameraním práce kolektívu a náplňou zodpovedajúcim podmienkam pre tento tanečný žánr. Choreografia nesmie byť staršia ako **2 roky** a kolektív sa nemôže zúčastniť s vystúpením, s ktorým sa zúčastnil predchádzajúcich súťažiach. Organizátori Podtatranské osvetové stredisko v Poprade a Mesto Svit sa už niekoľko rokov snaží podchytiť tvorivú činnosť pedagógov a vedúcich tanečných súborov, aby prejavili svoje schopnosti, talent a predstavy a preniesli ich na scénu v podobe tanečných kreácií a pásiem vyjadrujúcich krásu pohybu a ladnosť tanca. 10. a 11. apríla súťažilo v Dome kultúry Svit cez 900 účinkujúcich, žiakov ZŠ, tanečných klubov a ZUŠ-iek v týchto vekových kategóriách:

- Deti 1: 6 -8 rokov
- Deti 2: 9 -11 rokov
- Juniori: 12-14 rokov
- Mládež: 15 -18 rokov

Najprv sa predviedli najmladší z kategórie Deti od 6 do 8 rokov a to vo formáciách:

1. sólo, duo - s dĺžkou trvania do 2 min.!
2. malá choreografia /s počtom členov od 3 do 10/ v trvaní do 5 min. !
3. veľká choreografia / s počtom členov 11 do 25/ v trvaní do 5 min. !

Nasledovala staršia kategória detí 9 – 11 rokov a v piatok sa predstavili posledné dve kategórie juniorov a mládeže. Výkony tanečníkov hodnotila odborná porota v zložení Edita Barančíková Snina, Oľga Lukáčová Humenné a Ingrid Lindemanová Poprad. S kritériami hodnotenia :

- výber a spracovanie námetu vzhľadom na vek, schopnosti a možnosti detí,
- výber hudobnej predlohy, resp. práca s hudbou,
- technická a charakterová úroveň interpretácie /hudobno-pohybová pripravenosť, výrazové schopnosti, prirodzenosť prejavu a pod./,
- výtvarné dotvorenie vystúpenia /kostýmy, scéna, rekvizity, svetelná réžia a pod./,
- celková umelecká hodnota a výchovný význam vystúpenia z hľadiska zákonov estetiky a etiky.

Na základe zhliadnutých výkonov zhodnotila porota jednotlivých súťažiach a rozdala ocenenie v podobe ceny a umiestnenie v zlatom, striebrom a bronzovom pásme.

Podujatie naplnilo myšlienku festivalu a vytvorilo podmienky na všestranný rozvoj tanečných schopností detí. Môžeme konštatovať, že tanečné umenie našich detí je na veľmi dobrej úrovni, a že i naďalej budeme rozvíjať túto schopnosť detí a ich pohybové nadanie. To je nutné aj z dôvodu dnešného sedavého spôsobu života našich detí.

ÚSEK DIVADLA, MENŠÍN

13.-14. február 2015 v Kultúrnom dome v Šuňave sa uskutočnil 23. ročník „Divadelná Šuňava 2015“. Medziokresná postupová prehliadka neprofesionálneho divadla pre okresy Poprad, Kežmarok, Levoča v spolupráci s obcou Šuňava.

Víťazi postupujú na krajské divadelné súťažné postupové prehliadky:

Rozprávkový Stropkov,

Krajská Scénická žatva Levoča,

krajská súťaž Hviezdoslavov Kubín Prešov

V tomto toku sa do súťaže prihlásilo 7 kolektívov s 21 predstaveniami a so 140 účinkujúcimi.

počet DS: 7

DS Trma Vrma – ZUŠ pri Spoj.škole Letná Poprad

DS TOTE TAM – ZUŠ A. Cígera Kežmarok

DS „L“ - ZUŠ Levoča

DS RAMAGU – Spišská Stará Ves

DS Šťastlivec – ZUŠ Poprad

DS Gašparko – ZŠ Lendak

DS Theatrobalans – Spišská Belá

Súťažnú prehliadku hodnotila odborná porota v zložení:

- PhDr. Ľubomír Šárik

- Dušan Krnáč

- Mgr. Marián Lacko

- Mgr. Art. Dana Turanská

Už po 23.krát sa v kultúrnom dome Šuňavy rozozvučala znelka Divadelnej Šuňavy – postupovej súťaže pre neprofesionálne divadelné súbory z okresov Poprad, Kežmarok, Levoča. Tento ročník bol citeľne spojený s témou - chrípka :), ktorá ovplyvnila aj počet prihlásených súborov, na poslednú chvíľu odstúpili 3 DS, aj nutné a urýchlené alternácie v nejednom predstavení a dokonca sa s chrípkou pasovala aj porota.

Našťastie - valentínsky termín tohtoročnej prehliadky pozitívne ovplyvnil celý priebeh súťaže a na sobotňajšom vyhodnotení podujatia predseda poroty p. Šárik skonštatoval, že napriek nižšej účasti DS sme videli 21 predstavení, čo sa nestáva ani na vyšších prehliadkach. Divadelná Šuňava si už roky drží štandardnú vysokú kvalitatívnu a organizačnú úroveň, DS z okresov Poprad, Kežmarok, Levoča, ktoré prechádzajú Divadelnou Šuňavou a víťazia – sú majiteľmi aj 1.miest na celoslovenských prehliadkach vo svojich kategóriách, tvorivého činu roka zo Scénickej žatvy v Martine, reprezentujú náš kraj a štát na medzinárodných divadelných súťažiach a festivaloch . Na seminároch a tvorivých dielňach, ktoré boli súčasťou prehliadky sa súťažné divadelné súbory, herci, režiséri konfrontovali s názorom poroty a kreatívne pristupovali k ponúkaným zmenám a novým nápadom, ako vylepšiť jednotlivé divadelné predstavenia. Aj tento rok starosta Šuňavy udelil svoju cenu predstaveniu, ktoré ho najviac oslovilo. Dovidenia na 24. ročníku Divadelnej Šuňavy 2016.

1.miesto s postupom

detský div. kolektív

okres Kežmarok

Chaos v rozprávke – DS Gašparko Lendak

1.miesto s postupom
detský div. kolektív
okres Poprad
Ukradnutý čas – DS Trma Vrma Ppoprad

2.miesto s návrhom na postup
detský div. kolektív
okres Kežmarok
Lenka – DS TOTE TAM Kežmarok

1.miesto s postupom
detský div. kolektív – miniatúra
okres Levoča
Oplatilo sa - DS „L“ – Levoča

1.miesto s postupom
detský div. kolektív - miniatúra
okres Poprad
Mimi a Líza – DS Šťastlivec Poprad

.....

1.miesto s postupom
divadlo mladých
okres Poprad
Nahí – DS Trma Vrma Poprad

1.miesto s postupom
divadlo mladých
okres Kežmarok
Deň ako stvorený pre... - DS TOTE TAM Kežmarok

3.miesto
divadlo mladých
okres Poprad
Čože? - DS Šťastlivec Poprad

3.miesto
divadlo mladých
okres Poprad
Následník trónu – DS Šťastlivec Poprad

3.miesto
divadlo mladých
okres Poprad
Potomok – DS Šťastlivec Poprad

3.miesto
divadlo mladých
okres Poprad

Na pieskovisku – DS Šťastlivec Poprad

.....

1.miesto s postupom
divadlo dospelých deťom - miniatúra
okres Poprad
Čakanka – DS Trma Vrma Poprad

1.miesto s postupom
divadlo dospelých deťom - miniatúra
okres Kežmarok
Kým si po nás príde zubatá – DS TOTE TAM Kežmarok

1.miesto s postupom
divadlo dospelých deťom – miniatúra
okres Poprad
v divadle – DS Šťastlivec Poprad

2.miesto s návrhom na postup
divadlo dospelých deťom - miniatúra
okres Poprad
V tichu – DS Trma Vrma Poprad

2.miesto s návrhom na postup
divadlo dospelých deťom – miniatúra
okres Poprad
Verný sluha – DS Šťastlivec Poprad

2.miesto s návrhom na postup
divadlo dospelých deťom - miniatúra
okres Kežmarok
Kde sa dvaja bijú – DS TOTE TAM Kežmarok

1.miesto s postupom
divadlo dospelých deťom
okres Kežmarok
Goralské rozprávky – DS RAMAGU Sp.St.Ves

.....

1.miesto s postupom
detský recitačný kolektív
okres Levoča
Ohlasy dávnych vekov – DS „L“ Levoča

1.miesto s postupom
detský recitačný kolektív
okres Kežmarok
Balada o stolčeku – DS TOTE TAM Kežmarok

.....
1.miesto s postupom
činoherné divadlo
okres Kežmarok
Trúchliaci pozostalí – DS Theatrobalans Sp.Belá
.....

cena starostu obce Šuňava:
Goralské rozprávky
DS RAMAGU Spišská Stará Ves

Krajská scénická žatva 2015

V dňoch 9.-10. apríla 2015 sa uskutočnila krajská súťažná prehliadka divadelných súborov prešovského kraja pod názvom: „Krajská scénická žatva 2015“ v Divadle v Levoči.

Súťažnú prehliadku hodnotila odborná porota doporučená NOC v Bratislave v zložení:

- Mgr. Art. Ján Fakla Phd.
- Mgr. Art. Miro Zwiefelhofer
- Mgr. Alžbeta Verešpejová

Do súťaže sa prihlásilo 9 súborov s 98 účinkujúcimi a so 14 predstaveniami. Pre technické problémy sa nezúčastnili 2 divadelné súbory a to zo Stropkova a

Súťaže sa zúčastnili: DS Ramagu Spišská Stará Ves
DS Šťastlivec ZUŠ Poprad
DS Trma Vrma ZUŠ pri Spoj. škole Letná Poprad
DS Ondavan Stropkov
DS TOTE TAM ZUŠ A.Cígera Kežmarok
DS MAM ZUŠ M.Moyzesa Prešov
DS DS pri ZUŠ J. Poschla Prešov
DS Theatrobalans Spišská Belá
DS Commedia Poprad

Zastúpené kategórie:

Divadlo Mladých
Divadlo Dospelých
Divadlo dospelých pre deti
Divadlo dospelých pre deti - miniatúry

Počas dvoch dní sa v Mestskom divadle v Levoči po roku opäť stretli víťazi okresných postupových prehliadok neprofesionálneho divadla z prešovského kraja, aby zabojovali o postupy na celoslovenské prehliadky. Porota s predsedom J.Faklom sa zhodla, že tento rok bola Krajská scénická žatva plná tvorivých diel zo Základných umeleckých škôl, čo je veľmi pozitívne - rastie nová generácia hercov a upevňuje sa tak záľuba v divadelnom umení ako takom.

Porota skonštatovala, že režisérské posuny u niektorých DS sú až nadmieru pozitívne.

Výsledky:

kategória

Divadlo Mladých:

1.miesto s postupom na celoslovenskú súťaž:

DS Trma Vrma : V tichu, Čakanka / réžia: A. Váradyová /

2.miesto s návrhom na postup na celoslovenskú súťaž:

DS TOTE TAM : Kým si po nás príde Zubatá / réžia: E.Šavelová /

3.miesto s návrhom na postup na celoslovenskú súťaž:

DS Trma Vrma: NAHÍ / réžia: A. Váradyová /

kategória:

Divadlo dospelých pre deti

1.miesto s postupom na celoslovenskú súťaž:

DS RAMAGU: Goralské rozprávky / réžia: M. Novák, D. Kubáň /

2. miesto s návrhom na postup na celoslovenskú súťaž

DS TOTE TAM: Kde sa dvaja bijú, tam.../ réžia: E. Šavelová /

3.miesto

DS Šťastlivec: V divadle /réžia: Z. Krupková /

kategória:

Divadlo dospelých

1.miesto s postupom na celoslovenskú súťaž

DS COMMEDIA: Zápisky dôstojníka Červenej armády / réžia: V.Benko /

2.miesto

DS Theatrobalans: Trúchliaci pozostalí /réžia: M.Novák, D.Kubáň /

Na uvedenom úseku sa metodik podieľal na konferovaní všetkých podujatí, ktoré sa uskutočnili v I. polroku, spracovávaní všetkých projektov POS, organizačná pomoc pri podujatiach POS, tlač propagačných materiálov a metodických návštev.

Rómska paleta 2015

Dňa 13.7.2015 sa uskutečnila celoslovenská súťažná výstava rómskych prác – „Rómska paleta 2015“.

Súťaž hodnotila odborná porota v zložení:

- Mgr. Art. Anna Fedáková
- zástupca riaditeľa POS PP: Danko Rožárová
- pracovník pre rómsku menšinu POS PP: Zuzana Nováková

Do súťaže sa zapojilo 52 škôl s 588 prácami.

Techniky:

Pastelky, fixy, pastel, ceruza, vosk, tuš, aquarel, kombinované koláže

Hodnotenie:

Porota sa zhodla, že aj tento rok prišli do súťaže výnimočné práce, z ktorých bolo zložitú vybrať tie naj. Pretože každá a jedna si zaslúži uznanie nielen pre pedagógov, ktorí sa deťom venujú, ale aj deťom a ich fantázii, trpezlivosti a hlavne talentu.

Niektoré práce, ktoré neboli označené podľa propozícií musela porota vyradiť. Aj tento rok sa do súťaže prihlásili práce s pestrým technickým spracovaním, od ceruza, tuš, fixy, masný pastel, aquarel, cez koláže, hlinené výrobky, aj práce na dreve.

Tento rok sa porota rozhodla udeliť aj miesta s cenou – rozprávkovou knihou, diplomy a čestné uznania.

Do prvej kategórie sa prihlásilo 320 študentov a prác.

Tento rok sa porota rozhodla udeliť aj prvé miesta s cenou – rozprávkovou knihou, diplomy a čestné uznania.

V prvej kategórii porota udelila :

2 diplom a vecnú cenu

39 diplomov

43 čestných uznaní

ÚSEK VÝTVARNÍCTVA, FOTOGRAFIE

„Výtvarný salón 2015“

Medziokresnej súťaže 3 okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča sa zúčastnilo 13 autorov s 57 prácami. Práce boli rozdelené podľa novej kategorizácie v zmysle organizačnej štruktúry NOC pre neprofesionálnych výtvarníkov a tiež v jednotlivých technikách.

Hodnotenie prác sa uskutočnilo 3.3.2015 v priestoroch POS v Spišskej Sobote. Hodnotiacia porota menovaná riaditeľom POS pracovala v zložení:

- František Žoldák – výtvarník a galerista
- Danko Rožárová – zást. riaditeľa a ved. odd. ZUČ
- Vladimír Vlado – odborný pracovník POS

Porota konštatovala, že súťaže sa nezúčastnili mladí autori a v ďalších kategóriách bola najviac zastúpená technika maľby a insitnej plastiky. Autori nevyužívajú ďalšiu širokú škálu výtvarných techník a materiálov. Porota odporúča, najmä autorom súťažiacim prvýkrát, aby do súťaže dali 3-5 prác v jednej technike, v rovnakom štýle a približne rovnakej úrovne, aby súťažná kolekcia bola presvedčivá. Ocenené práce postupujú do krajskej súťaže „Výtvarné spektrum 2015“, ktorej vyhodnotenie bude 29.5.2015 v Humennom, kde sa každý autor môže zúčastniť na vernisáži, hodnotiacom seminári a prehliadnuť si výstavu.

Podtatranská fotografia 2015

Dňa 13.4.2015 sa uskutočnila medziokresná súťaž amatérskych fotografov „Podtatranská fotografia 2015“ v priestoroch POS v Poprade.

Do súťaže bolo prihlásených 13 autorov z toho osem nových autorov. Jeden autor súťaž až s 32 prácami. Kategórie boli zastúpené všetky. Počet prác spolu bolo 105 a 1 multimediálna prezentácia.

Prihlásené práce boli s rôznymi námetmi s prevahou farebnej fotografie, jedna autorka bola prihlásená s multimediálnou prezentáciou. Práce, ktoré boli ocenené a práce odporúčané na AMFO do Starej Ľubovne, spĺňajú požiadavky technickej, estetickej a etickej úrovne.

43. ročník regionálnej postupovej prehliadky amatérskych fotografov mal ustálený počet autorov, ale s takmer dvojnásobným počtom prihlásených prác. Došlo k obmene až 8 autorov. Z okresu Levoča sa nezapojil nikto. Mladí autori do 16 a do 21 rokov boli z okresu Kežmarok. Najviac obsadenou skupinou nad 21 rokov tvorili autori z okresu Poprad. Jediná multimediálna prezentácia spĺňa požiadavky vyhlasovateľa súťaže, jednotnej dejovej a výtvarnej línie s vhodným hudobným podfarbením a postupuje na vyššiu súťaž.

Každoročne vyhlasovanie a organizovanie tejto súťaže má svoj význam, pretože sa prihlasujú noví autori so záujmom vystavovať svoje fotografie – práce.

Porota ocenila v jednotlivých vekových skupinách a kategóriách 1.2.3.

Dotyky s umením – Tvorivý plenér Tibora Bartfaya 2015

Miesto a termín realizácie daného workshopu boli prispôsobené podmienkam a možnostiam vybranej školy a študentov v školskom roku 2015/2016. Počas týždenného tvorivého plenéra sa vybraní mladí talentovaní študenti podtatranského regiónu – študenti SUŠ Kežmarok v tvorivých stretnutiach malimožnosť dotknúť výtvarnej tvorby s dlhoročnou profesionálnou skúsenosťami odbornou lektorkou: akad. maliarkou Evou Končekovou, rozšírili si svoje schopnosti uplatniť svoj talent a výtvarné cítenie v práci v grafike, maľbe akrylovými farbami, kresbe pastelom, kolorovanej koláži.

Účastníci plenéra pracovali v exteriéroch podhoria Vysokých Tatier a v interiéroch zimnej záhrady penziónu CIN – CIN. Plenér sa musel prispôbiť aktuálnemu počasiu.

Hlavným prínosom pre oblasť výtvarníctva v záujmovej umeleckej činnosti bol odborný rast talentovaných študentov, ich zdokonaľovanie pri konzultáciách a odborných korekciách s lektorkou plenéra.

Výtvarné práce budú vystavené v roku 2016 v priestoroch školy ako aj na POS v Poprade.

V mesiaci september 2015 sa uskutočnila vernisáž spojená s výstavou fotoklubu „OKO“ z Ústí nad Orlicí. Návštevníci si mohli pozrieť výstavu vo výstavných priestoroch POS Poprad.

Krehká krása Batizoviec 2015

Dňa 29.3.2015 v Kultúrnom dome v Batizovciach sa uskutočnila celoslovenská súťažná výstava spojená s kultúrnym programom v zdobení veľkonočných kraslíc pod názvom „Krehká krása Batizoviec“. Súťaže sa zúčastnilo 40 súťažiacich, z toho 2 muži a spolu so 360-timi prácami. Najstaršou účastníčkou bola Anna Mihaľová – 76 rokov z Dolného Smokovca a najmladšia účastníčka 15-ročná Gabika Martinková zo Žiliny.

V súťaži sa prezentovali rôzne techniky ako: vyškrabávanie, gravírované, kolorované, patchwork nešitý, vtláčaný, batikované, paličková čipka, drôtikované, maľované, oblepované, obháčkové, brúsené, vŕtané, voskované, prelamované, krížiková výšivka, perníkové vajíčka s polevou, perníkové, bielomodré motívy, oblečené vajíčka a kraslice, veľkonočné motívy škrobené, papierové pletenie, alebo kombinácie týchto techník.

Porota v zložení: Mgr. Elena Bekešová – etnologička Múzea v Poprade

PhDr. Soňa Andrášová – za obec Batizovce

Vladimír Vlado - POS Poprad

zhodnotila veľký nárast súťažiacich a súťažných prác a nových súťažiacich. Pribudli nové techniky, najmä vo veľkonočných dekoráciách. Dôkazom bola pestrosť vystavených súťažných prác.

Program vyhodnotenia s ukázkami naživo spestrila Folklórna skupina z Batizoviec a DFS Maguráčik z Kežmarku.

ÚSEK HUDBY A UMELECKÉHO SLOVA

18. 2. 2015 už po 43-krát sa konala okresná súťaž v prednese poézie a prózy dospelých „Vansovej Lomnička“

V I. polroku 2015 na uvedenom úseku sa uskutočnili obvodné a okresné kolá v prednese poézie a prózy I.-III. kateg. a IV. kategória v okresoch Poprad, Kežmarok a Levoča.

Obvodné kolá pre okres Poprad sa uskutočnili 18.-19.2.2015 v Okresnej knižnici v Poprade. Prednesu sa zúčastnilo 145 recitátorov. Do okresného kola postúpilo 42 recitátorov, ktoré sa konalo 11. marca 2015.

Víťazi postúpili na krajskú súťaž do Starej Ľubovne.

V roku 2015 bola zameraná činnosť na prípravu a realizáciu 39. ročníka Zamagurských folklórnych slávností – ako tajomníčka festivalu.

Spracovávanie projektov na rok 2016, účasť na všetkých podujatiach ZUČ.

Tabuľkový prehľad:

P.č.	Názov podujatia	Počet	Počet účink.	Počet divákov
1.	Medzinárodné podujatia: - ZFS - MFDFS KB - Krajská scénická žatva	2 1	850 550 140	3500 5450 250
2.	Medziokresné – regionálne podujatia - Deň tanca - súťaž Z Tatranského prameňa - Divadelná Šuňava - Výtvarný salón - Podtatranská fotografia - Krehká krása Batizoviec - Vansovej Lomnička - HK – obvodné kolá - HK – okresné kolá - Plenér výtvarníkov - Rómska paleta	3 1 1 1 1 1 3 3 1 1	880 380 120 13 13 40 12 205 120 20 52	1620 700 800 150 120 500 30 230 150 30 150
3.	Výchovné koncerty pre žiakov /počas MF DFS KB, školy tanca na ZFS/	12	588	3650
4.	Metodické návštevy /príprava ZFS, MFKB krajské a celoštátne prehliadky a festivaly, /	28		
5.	Prezentácia remesiel	22	52	3500
6.	Účasť na krajských a celoštátnych	3	190	2150

	podujatiach /Raslavice, Likavka/			
7.	Výstava	9	620	850
	SPOLU:	93	4845	23 830

V Poprade 4. 1. 2016

Predkladá: PaedDr. Peter ŠUCA
riaditeľ POS Poprad